

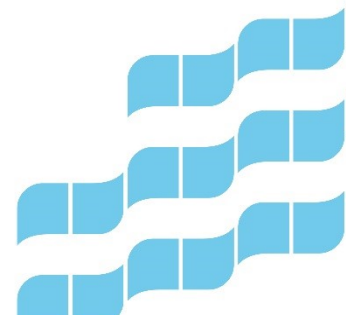
Yhteenveto vuoden 2024 jätehuollon kehittämispalavereissa esille nousseista asioista

Vuosittaisen kuntakierroksen aiheena oli vuonna 2024 jätehuollon palvelutason määrittely toimialueelle. Keskustelua palvelutasosta pohjusti Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n tilaama tuore selvitys toimialueen jätemäärän kehitysennusteesta suhteessa väestöennusteeseen. Selvitys kuvaili erilaisia vaihtoehtoisia skenaarioita jätemäärän ja lajittelun muutosten osalta vuoteen 2035 saakka.

Toimialueen kunnat pitivät jätehuollon palvelutason määrittelyä tärkeänä ja sen koettiin parantavan jätehuollon palveluiden hallittavuutta. Osassa kuntia toivottiin palvelutasoesitykseen enemmän kunnianhimoa. Lisäksi pidettiin tärkeänä, että palvelutason toteutumista tarkastellaan vuosittain, ettei määrittely jää ainoastaan kertaluonteiseksi.

Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen palveluihin esitettyjä hyvityskäytäntöjä pidettiin hyvänä. Jäteastioiden tyhjennyspäivän jouston osalta kiinnitettiin huomiota siihen, että tyhjennyksiä ei kuitenkaan tule tehdä etuajassa, jotta asiakkaat osaavat varautua tyhjennykseen. Sekajäteastioiden pesuja toivottiin monessa kunnassa sisällytettäväksi osaksi jätetaksan tyhjennyshintaa. Lisäksi peräänkuulutettiin kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen palveluiden kehittämistä monilokerokeräyksen, erilaisten astiavaihtoehtojen ja kuljetuskaluston osalta siten, että esimerkiksi tiivistyvän kaupunkirakenteen tarpeet huomioidaan aiempaa paremmin. Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen laajentuessa myös kimppojen luomiseen toivottiin mallia ja fasilitointia mm. tiekuntien osalta. Apua tarvittaisiin mm. vastuiden määrittelyyn, jätekimppojen perustamiseen ja jäteastian sijoittamiseen.

Sekajätteen keräysalueet laajenevat lähivuosien aikana, jonka myötä osa aluejätepisteistä poistetaan. Tapaamisissa todettiin, että kunnat haluavat olla tiiviisti mukana, kun tulevasta aluejätepisteverkostosta päätetään. Verkoston suunnittelussa on huomioitava myös kesäasukkaiden palvelutarpeet. Kunnissa pidettiin hyvänä, että aluejätepisteiden siisteyteen ja yhtenäiseen ilmeeseen panostetaan jatkossa enemmän. Myös aluejätepisteiden käyttöä koskevan viestinnän ja neuvonnan tehostaminen koettiin tärkeäksi, koska aluejätepisteiden väärinkäyttö on edelleen yleistä. Aluejätepisteiden mainittiin olevan ns. ”pienoisjäteasemia”, joihin jätetään myös sinne kuulumattomia jätteitä. Toisaalta nähtiin parempana, että tällaiset jätteet päätyvät aluejätepisteille eivätkä ympäristöön. Aluejätepisteitä saattavat luvattomasti käyttää myös asiakkaat, joilla on oma jäteastia. Useammassa kunnassa aluejätepisteille toivottiin

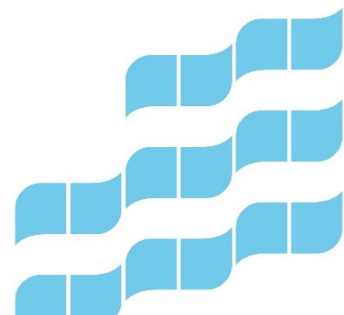

parempia lajittelumahdollisuuksia kierrätettäville jätteille. Lisäksi aluejätepisteiden kehittämiseksi ehdotettiin uusien jäteastiatyyppien kokeilemista, täyttöasteantureita sekä QR-koodin käyttöön perustuvaa kanavaa, jonka kautta voisi saada ohjeita jätteiden lajitteluun ja aluejätepisteen käyttöön sekä jättää palautetta.

Kierrätettävien jätteiden (pienmetallin sekä kartonki-, lasi- ja muovipakkausten) aluekeräys perustuu Rinki Oy:n ekopisteisiin. Pirkanmaan Jätehuolto on kuitenkin täydentänyt keräystä omilla ekopisteillään. Täydentävien ekopisteiden lopettamista on harkittu, koska ne sijoittuvat pääasiassa tiiville kaupunkiseudulle, jossa kierrätettävien jätteiden keräystä on muutenkin kattavasti. Osassa kunnista tuotiin esille, että kahden päällekkäisen verkoston ylläpitäminen ei välttämättä ole kannattavaa. Toisaalta nähtiin, että lajitteluintoisilta ei pitäisi poistaa ekopisteitä ja toivottiin enemmän kunnianhimoa kierrätyksen lisäämiseksi. Jätteiden lajittelun pitäisi olla mahdollisimman helppoa, eikä etäisyys keräyspisteelle saisi olla liian pitkä. Osa kunnista on tullut palautetta erityisesti muovipakkausten keräyksen puuttumisesta.

Tapaamisissa keskusteltiin myös puutarhajätteiden vastaanottopalveluista. Tällä hetkellä Pirkanmaan Jätehuolto järjestää puutarhajätteen vastaanottoa Nokian Koukkujärvellä ja Tampereen Tarastenjärvellä. Kuntien käytännöt puutarhajätteen vastaanotossa vaihtelevat. Osassa kuntia vastaanottoa on järjestetty kunnan omana toimintana, mutta monella kunnalla olisi selkeä tarve vastaanottopalvelulle. Kunnista ehdotettiin myös kiertävää, sesonkiluonteisesti toimivaa keräyspalvelua sekä mahdollisuutta puutarhajätteen keräämiseen suursäkki- tai lavapalveluna. Puutarhajätteiden asianmukainen ja maksuton vastaanotto koettiin tärkeäksi, jotta puutarhajätteet eivät päätyisi ympäristöön ja vieraslajien torjunta olisi tehokasta. Myös omenoiden vastaanottopalvelua toivottiin useammassa kunnassa.

Jäteasemaverkoston kehittämistä on odotettu alueella viime vuodet. Jäteasemaverkoston on ehdotettu jatkossa koostuvan kiinteistä jäteasemista sekä niitä täydentävästä kiertävästä keräyksestä. Kunnat pitävät tärkeänä jäteasemien palveluiden kehittämistä. Palveluita tulisi kehittää muun muassa laajentamalla aukioloaikoja sekä lisäämällä lajittelumahdollisuuksia ja itsepalveluasemien määrää. Ehdotus mobiilijäteasemista eli kiertävästä keräyksestä sai myönteistä palautetta, mutta palveluiden tulee olla säännöllisiä ja ennakoitavia, helposti saavutettavia sekä niistä tiedottaminen on keskeisessä roolissa palvelun onnistumisessa. Kunnissa nousi kuitenkin esiin huoli, että kiinteät jäteasemat ja kiertävät palvelut palvelisivat eri käyttäjäryhmiä, joten kiinteiden asemien korvaaminen kiertävällä keräyksellä voisi heikentää palvelutasoa. Kiertävät jäteasemat nähtiin nykyaikaisena ratkaisuna, jota voisi kehittää pienemmällä ja useammin kiertävällä kalustolla, kuten joissain muissakin palveluissa on tehty. Tärkeää olisi kuitenkin ratkaista se, miten vaaralliselle jätteelle varmistetaan helposti

saavutettavissa oleva ja turvallinen vastaanotto. Jäteasemaverkoston suunnittelussa on tärkeää huomioida alueen muutokset, kuten kiinteistökohtaisen keräyksen laajentuminen ja aluejätepisteiden poistuminen. Ennen isojen päätösten tekemistä on myös hyvä seurata, kuinka paljon jäteasemia käytetään.

Lietejätehuolto sekä erityisesti lietepalveluiden hinnoittelu nousivat keskusteluun osassa kunnista. Toivottiin, että lietepalveluiden kustannustehokkuutta saataisiin parannettua. Lietetaksan kehittämisen osalta ehdotettiin eri hinnoittelua talvi- ja kesäajalle ruuhkien ja jätevedenpuhdistamoiden kuormitushuippujen tasaamiseksi. Esille nostettiin myös eroavaisuudet kotitalouksien välillä, esimerkiksi tietyillä alueilla kaikki jätevedet joudutaan ohjaamaan umpisäiliöihin, jolloin vuosittaiset tyhjennyskustannukset ovat suuria.

Keskusteluissa nostettiin esille, että kuntakiinteistöjen jätehuollon palvelutarpeet ovat osin erilaisia kuin kotitalouksilla. Toiveena esitettiin palveluiden synkronointia kunnan aikatauluihin, esimerkiksi koulukiinteistöillä jäteastioiden pesut olisi hyvä ajoittaa kesälomien alkuun. Kuntapalveluiden kehittämisen osalta myös jäteastioiden täyttöasteen mittaus ja punnituspilotti kiinnostivat joissakin kunnissa. Toiveina olisi yleisen tiedonkulun parantaminen, kunnan jätehuollon palveluiden optimointi sekä jätemäärän mitattavuuden kehittäminen lähivuosina. Muutamissa kunnissa jäteyhtiölle suositeltiin myös neuvontayhteistyötä kuntien rakennusvalvonnan ja sivistystoimen kanssa.

Palvelutasoluonnoksessa on ehdotettu, että jätehuollon valvonta toteutuisi toimialueella yhdenmukaisesti. Yhtenäiset käytänteet nähtiin kunnissa hyvänä asiana. Näin pystyttäisiin edistämään kuntalaisten tasavertaista kohtelua sekä tukemaan pienempien kuntien usein rajattuja resursseja valvonnassa. Jätehuoltoviranomaista toivottiin fasilitoimaan työtä.

Jätteen synnyn ehkäisyyn osalta kunnissa on ollut suuri kysyntä uudelleenkäyttöpalveluille. Mallia voisi ottaa muualta, missä vastaavia palveluita on jo onnistuneesti toteutettu. Lisäksi tulisi selvittää, millaisia jätteen synnyn ehkäisyyn liittyviä palveluita kuntalaiset ja kunnat toivovat. Kunnissa toivottiin myös tapahtumia, tempauksia ja kierrätyksen ohjausta laajemmin eri alueilla.

